

În memoria Perțarilor

Cei care au urmărit mișcarea artistică de amatori din perioada anilor 1960-1976 au cunoscut și aplaudat pe "perțari".

De fapt cine sunt aceștia?

Sunt locuitori ai satului Luncile, din comuna Lopătari, care în tinerețea lor, în ceasurile de răgaz sau la petrecerile ce aveau loc, le placea să cânte, să danseze, să spună glume.

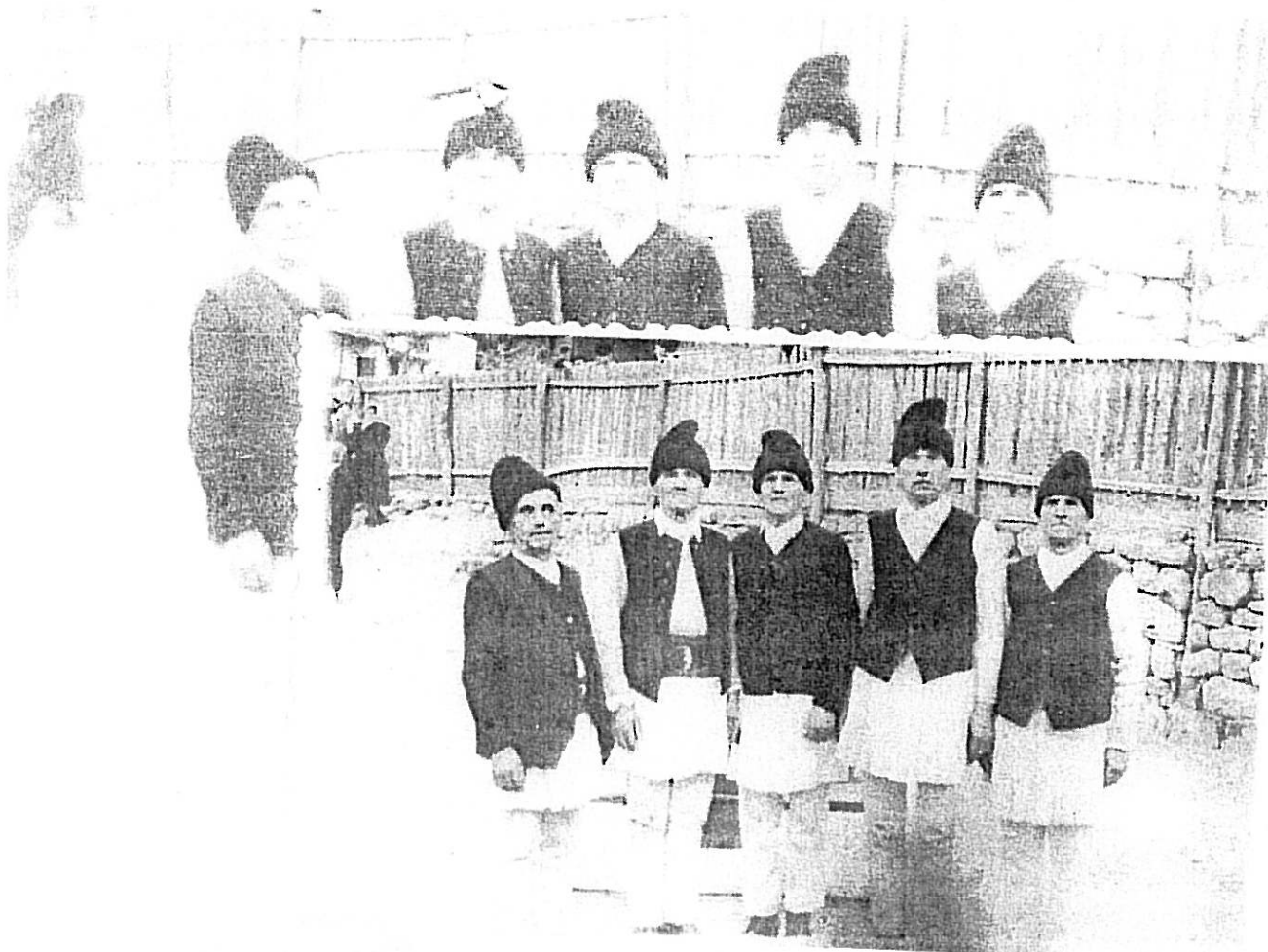
Sunt omul care i-a cunoscut cel mai bine în perioada cât s-au prezentat cu dansul lor pe scenele comunei, ale județului, ale țării, reușind să declanșeze ropote de aplauze pentru autenticitatea, frumusețea dansului, a costumului, a lor „înșiși”, deoarece ca persoane fizice erau „făcuți” „anume” pentru dans, cu o ținută falnică, impunătoare și mândră care te cucerea. Le plăcea să danseze și erau bucueroși ca ne pot lăsa ceva din sufletul lor și din bucuria lor de a trăi.

În satul Luncile a existat tradiția jocului popular și transpunerea în dans scenic.

Prin anii 1960-1961 în satul Terca era o echipă de dansuri constituită pe generații(3).

Inițiativa pentru perțari să se constituie într-o formație care avea să cuprindă mai multe generații a pornit de la unul din familia Perțea – Perțea Dragomir – și a învățătorului din sat Moroianu Constantin.

Bineînțeles că acest Perțea, numit de toți Gănilă, își cunoștea familia ca buni dansatori. Spunea el: „dansează tata (Constantin), moșu (Gheorghe), moș Vasile, nenea (Stan care conducea strigăturile), moș Dumitru, vărul Ionel, Costică, Grigore și mulți alții”. Astfel se pornește constituirea formației de dansuri a perțarilor care cuprinde patru generații de dansatori, în fruntea cărora se aflau: Gheorghe, Constantin, Vasile, Dumitru și Stan, pe atunci în vârstă de la 60 la 80 de ani, care au atras deci fiii, nepoți, strănepoți, totalizând la concursul interregional de la Galați în anul 1964, 81 de dansatori, dansatori care prin desenul și concepția suitei se aflau în permanență în scena, dansul fiind astfel conceput încât, parcă generațiile se succedau lăsând

loc în rampă când copiilor, când vârstnicilor, ori etalându-și generațiile în creștere.

Cel mai vârstnic era „moșul”, așa i se spunea de către nepoți lui moș Gheorghe Perțea, care la cei 80 de ani de pe atunci se ținea foarte bine, dansând în ritm cu ceilalți, fără a obosi și, ca o confirmare a rezistenței sale, se mai urca pe case pentru a le acoperi cu șindriliă, (a le șindrili) deoarece aceasta-i era ocupația.

Moș Stan Perțea era cel mai tânăr, încă nu se pensionase – lucra tot la pădure, la exploatarea forestieră – conducea jocul, „ducea strigăturile”.

Moș Dumitru – cel mai înalt, ne mai cânta de dor, de bucurie, din fluier și caval (vezi Folclor muzical buzoian – de Elisabeta Moldoveanu – Nistor).

Erau foarte frumos îmbrăcați în costumele lor albe, cu fustare în „pele” și cu veste de dimie (postav de casă).

Deși formația cuprindea un număr mare de persoane, reușeam să-i adunăm la repetiții, parcă la comandă. Erau răspândiți peste tot. „Vărul Grigore” venea de la Grăjdana și de la Galați. Era (și este) solistul dansator al vârstnicilor, care alături de tatăl său – Stan sau moșu „bătea” sau „sălta” brâul cu multa ușurință și vioiciune.

Despre dansul perțarilor s-a scris foarte mult deoarece acești iubitori de frumos și-au păstrat dansul așa cum l-au preluat de la străbuni lor, păstrându-l nealterat.

„De când se știu, membri acesteia (familia Perțea) au iubit dansul popular și au fost recunoscuți ca buni dansatori. Dar faima lor de astăzi prin cei cinci frați, unul mai bun ca altul, parcă n-au avut-o niciodată. Cel mai tânăr dintre ei are peste 60 ani, iar cel mare, Gheorghe Perțea, aproape 90. Și astăzi, ca și acum mai bine o jumătate de veac, sunt nelipsiți de la toate manifestările. I-am însoțit nu demult, la Vălenii de Munte, unde cei peste 50 de dansatori din Lopătari, în frunte cu primarul comunei au susținut în fața cursanților Universității Populare „Nicolae Iorga” un emoționant recital coregrafic în stil muntenesc. Familia Perțarilor, în mijlocul căreia se află octogenarul Grigore Perțea, a fost îndelung aplaudată pentru ritmul variat, atât de expresiv al dansului lor, când lent, când violent sau sincopat”.

(fragment din articolul apărut în ziarul „Viața Buzăului”, cu ocazia constituirii Asociației Folcloriștilor din județul Buzău, sub semnătura profesorului Nicolae Peneș.)

Cele mai reprezentative jocuri ale lor, care acum le poartă numele, sunt: brâul perțarilor sau ciuful perțarilor (bătrânesc), variante ale acestor dansuri specifice zonei noastre, dar pe care le-am întâlnit numai la ei.

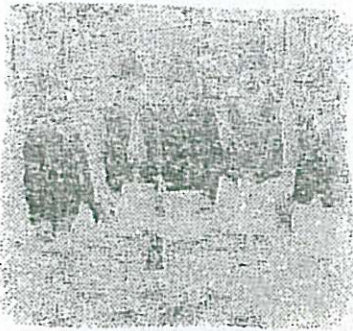
Cei cinci frați s-au prezentat și în prima ediție a Festivalului național „Cântarea României” când nici unul nu s-au lăsat la alții.

Dansul lor nu s epierde deoarece, fii, printre care Ionel, Grogore, Gănilă, Mitică și Costică sunt tot atât de buni, bineînțeles mai tineri și numără tot cinci perțari (dar veri).

14 04 1978

Înv. Elena Moroianu

N.A. Posed o parte din diplomele obținute.

Pertarii

Inițiativa alcătuirii formației de dansuri a Pertarilor a pornit prin '60, de la Dragomir Perța și soția (sotii) tătorul de pe atunci din Terca (U. Moroianu). Spunea Dragomir: joacă tata (Constantin), moșu (Gheorghe), nenea (Stan, cel care conducea strigăturile), moș Vasile, moș Dumitru, verii Ionel, Costică, Grigore... Pentru generații de Pertari, oameni mândri, făcuți pentru cîntec, joc și glume, au jucat briul pînă la vîrstă de peste 80 de ani. În 1964, de exemplu, la un concurs în Galați s-au succedat pe o scenă 81 de dansatori din generațiile Pertarilor. S-au scris multe despre Pertari, despre dansurile lor. Noi rememorăm doar nume spre neuitare. Gheorghe Perța era cel mai vîrstnic, peste 80 de ani, iar Stan, cel mai tînăr, nu se pensionase în '60, muncea la exploatările forestiere și „ducea” strigăturile. Moș Dumitru, cel mai înalt, cînta din fluiet și caval. Purtau costume albe.

De cînd se știu, Pertarii au fost prețuiți pentru aplicarea lor spre cîntec și joc. Astăzi, cinci frați Perța — Gheorghe, la aproape de 90 de ani, cel mai tînăr în jur de 60 de ani — dau dansului deplină culoare și bogăție artistică, în stilul „clasic” pertarilor.

Dansurile cuprinsse în suită:
Hănicul; Văpurosul, Pita, Chindia,
Drețiguta, Cîntul bătrănesc (mai
e și alta variantă de Cînt / Brîul
pertarilor, Lărbă.

Formația de bătrâni:
Gheorghe, Constantin, Vasile,
Dumitru, Stan.

Marstnicii / fii, nevrozi, /
gineri
Sus: Gămilă, Ionel,
Grigore, Vasile

În picioare: Neuloi, Emilia
Mia (sotia lui Ionel)
Leana (sotia lui Gămilă)
Costică, Leana, Paula
sotia lui Grigore, Dica
(sotia lui Mitică), Mitică
Măi: Landa, Dumitru,

Formația de
tineret:

sus: Costică Ivan, Alin Mitică,
Lăscăr Ion, (Mergheș Gigel),
Buzea Vasile, Ciobota Romulus,
Craiciun Costel, Băscenel Costică,
~~Băscenel~~, Ungureanu
Nicolae, căpătâna Nicolae,
Dascăluș Traian,
feti: Ierbu Elisabeta, Buzea
Gina, Dascăluș Maria, Lăna
Băscenel, Buzea Maria,
Rica Mișe, Mac Smaranda, Băscenel,
Bănică Vica, Bulcanu Aida, Rica Marian, Rica Alin.

Formația de copii:

